

Jacques Rancière

Halk Ülkesine
Kısa Yolculuklar

Türkçesi: Necmettin Kâmil Sevil

İÇİNDEKİLER

Önsöz	9
1. Yeni Ülke	
Ozanın Yolculuğu	17
Ütopya Toprağı	33
Halk Şarkısı	49
Denizin Aynası.....	65
2. Yoksul Kadın	
Taşlaşmış Çiçek.....	79
Marthe ve René.....	97
3. Bir Çocuk Kendini Öldürüyor	119
Teşekkür	147

1.

Yeni Ülke

Ozanın Yolculuğu

Kültürün büyük kitabında ve “seçme parçalar”ında, William Wordsworth göllerin, guguk kuşlarının ve fundaların ozanı olarak tanınır. Çağımızın bir eleştirmeninin* deyimiyle, doğanın söylemek istediğini duyumsamak için Tropiklerde birkaç gün geçirme özlemi çeken gezginin şiirleri. Ama Tropiklerin sözünü dahi etmeyelim. Kardeşleri –Keats, Shelley, Byron– Yunanistan ve İtalya sahillerinde, yirmi bir ve otuz yedili yaşlarında ölmeye gittiler. William Wordsworth ise Como Gölü kıyısında düşlerinin Güney’ini ve Şark’ını buldu. Ve kendi ülkesinde seksenlerini sürerken öldü.

Bununla birlikte, kardeşlerini şiirin ve özgürlüğün topraklarına sürükleyen zamanın ateşine de duyarsız kalmış değildi. Onlardan önce doğacak ve açık havalarda Douvres’un beyaz falezlerinden, eski çağlara özgü özgürlüğün topraklarının seyre dalındığı 1790’da yirmi yaşını sürece kadar şanslıydı sadece.

Böylelikle Manş’ı iki kez geçti ve Devrim ülkesini ziyaret etti. İlk seferinde politik bir tasarısı olmaksızın: Olsa olsa kolejin gri dersliklerinin ve kurumuş defnelerinin uzağında, okulu ilk kez kırmanın verdiği neşeyle, doğduğu Cumberland’inkilerden daha yüksek dağları ve daha geniş gölleri görme arzusuyla, yeni özgürlük coşkusunun suçuna ortak olmuş-

* Yazar burada, ileride ismini anacağı üzere, “Wordsworth in the Tropics” başlıklı makalesiyle Aldous Huxley’ye gönderme yapıyor. (e.n.)

tu. Alpler'i dolaşmak ve soğuklar gelmeden dönmek için yol arkadaşıyla birlikte 13 Temmuz 1790'da Calais'den kalkan gemiye bindiler.

Ertesi gün Calais'de, bütün Fransa'da olduğu gibi bayram vardı. Daha doğrusu, diğerleri gibi bu da devrim çağı Bayram'ıydı: büyük Barış ve Kardeşlik Devrimi düşünün doruk noktası Federasyon Bayramı.

Böylece iki arkadaş, yol üstünde nereye gitseler, bu geniş çaplı bayramın aktörleriyle ve dekorlarıyla karşılaştılar. Bir rastlantı, bir şans, der ozan. Kesinlikle bunun için gelmemiştir. O dönemde yalnızca "Doğa" aklına "egemen"di.

Ama bu temmuz günlerinde, yolcuların gözleri önünde yazın çiçeklerini ve ekinlerini Devrim'inkillerle harmanlarken, kutladıkları tam da bu egemenlik değil miydi? Bu turistik geziler, özellikle de dağ yürüyüşlerinin yapıldığı zamanlarda, doktrin propagandasından çok devrimci coşkuyu aktarmaya uygundu belki de. Doğal olarak, ne fiili ne de sözlü bir şiddet söz konusuydu; ne alegoriler vardı sahneye konan ne de savlar vardı çarpışan. Apaçıklık her zaman kanıtı üstün gelecektir. Hem nasıl olur da kavramın duyumsanır gerçekliği bütün yol boyunca duyumsanmaz? Ağaçların gölgeleri arasında temmuz güneşi, zafer anıtlarının çiçekleri veya pencere kenarlarında asılı çelenkler, hafif rüzgârda fısıldaşan yapraklar, yıldızlı göğün altında özgürlük dansları ve en uzak köylerde milyonlarca kardeşle paylaşılan bir sevincin aydınlattığı yüzlerdeki cana yakın gülüşler; doğanın ve köyün halk bayramına yapaylıktan uzak simgelerini veren tüm bu sevimli görünüşleri nasıl olur da aynı coşku içinde bağdaştırılmaz?